

Stóri áhugin fyri at keypa nýggj skip eigur lívið í okkum

Við nýggja skipaløgupolitikkinum fáa vit ein sera fjøltáttaðan fiskiskipaflota, sum lætt kann leggja um til ymsar veiðuhæddir, segði Jørgen Thomsen, tingmaður á fundi hósdegis

Í røðu síni undir viðgerðini av ólav-søkurøðu lögmanns kom Jørgen Thomsen, tingmaður, serliga inn á skipaløgupolitikkin hjá sitandi landsstýri. Jørgen Thomsen segði m.a.:

— Vit eru nógv kritiserandi fyri tann iløgu-politik, og serstakliga fyri hin sokallaða skipapakkan, sum vit lögdu fyri dagin í mai mánað í fjør.

Sagt hevur verið, at vit bundu hetta samfelag fyri umleið 1,5 milliardir krónur, uttan at vita, hvussu hesi skip skuldu gjaldast aftur.

Hann, ið hjallin hevur á sjónum veit einki við vissu.

Men tað er ein sannroynd, at hann ið einki vágur hann einki vinnur.

Við skilgøðum fiskivinnusamráðingum eru skaptir møguleikar. Dagatalið við Svalbard er munandi økt.

So kann spyrjast: skulu vit lata henda møguleika fara aftur við borðinum?

Sjálvr haldi eg tað er burtur við og ramasta afturhald, soleiðis sum andstøðan háttar sær. — Teir eru í flestu førum imóti at útbyggja og endurnýggja rækjuflotan.

Hini skipini eru flestu ætlað til svartkjaftaveiðu, nýmótans skip við stórum motorum, sum nógv seta stórar vónir til.

Annars er tað so, at menn hava roynt at gera skipini soleiðis, at tey lættliga uttan so ógvulig kostnað — og uttan so ógvuligt hóvastak — kunnu leggja um til teir møguleikar, sum fara at visa seg at vera.

Her verður hugsað um rækjuveiðu, skeljaveiðu ella svartkjaft.

Um so verður, at øll hesi skip verða bygd — og tað er mangt, ið bendir á tað — og hetta verður ein iløga uppá 1,5 milliardir krónur, so veðheldur landskassin fyri 300 milliónum tilsamans fyri øll skipini. Umframt stuðulstíð til tey, sum bygd verða í Føroyum. Men tann pen-

ingurion kemur væl aftur í landskassan.

Stundum kann ein fáa ta fatan, at tað er føroyski landskassin, sum heftir fyri øllum tí peningi, sum

skipini kosta.

Tað er ikki so. Landskassin veðheldur fyri 20% av tí, ið hesi skip kosta — og um vit halda okkum til 1,5 milliard, so verður

hetta umleið 300 milliónir til samans fyri allan skipapakkan.

Fyri eitt skip ið kostar 80 milliónir kr., sum fleiri gera, har veðheldur landskassin fyri 16 milliónum krónum og sum í framtíðini lækkar niður til 15%, tað vildi tá verið 12 milliónir.

Skuldi tað miseydnast fyri hetta skip — soleiðis at tað fer á húsagang, ja so eru hesar 16-12 milliónir í vanda, tað er eyðsæð. Henda tjansin megu vit eftir minum tykki taka.

Tað kann vera vandamikið avt vera ov iðin í at gera iløgur — eingin ivi um tað. Men tað er ikki minni vandamikið at vera ov afturhaldandi, tá ið tað snýr seg um iløgur til vinnulivið og framleiðslu.

Tað er so heppið, at føroyingar hava sera góðan hug at gera iløgur í skip.

Tað er hetta, sum ger, at vit hava tað so gott her á landi.

Jørgen Thomsen: — Tað kann vera vandamikið at vera ov iðin í at gera iløgur í skip, men tað kann vera ikki minni vandamikið at vera ov afturhaldandi

Nógvar nýggjar lógir fyri tingið í hesi setuni

Fyrsta dagin fer landsstýrið at leggja uppskot fyri lögtingið til lögtingslóg um fiskasjúkur. Nakað seinni kemur so eisini uppskot til lögtingslóg um fiskaaling. Tað upplýsti Vilhelm Johannesen, landsstýrismaður undir viðgerðini av ólav-søkurøðu lögmanns hósdegis.

Arbeitt verður so eisini við at fyrireika uppskot til lögtingslóg um eina menningarstovu. Starvið sum leiðari á hesi stovu er longu lýst leyst.

Landsstýrismaðurin upplýsti eisini, at ein nevnd, sum fyrr í ár varð sett at endurskoða lógina um ibúðargrunnin, nú er farin til verka. Landsstýrið vónar, at uppskotið um broyting í lógini um ibúðargrunn verður lagt fyri lögtingið í hesi tingsetuni.

Tað verður eisini arbeitt við at endurskoða lógina um trygdargrunn veiðumanna. Uppskotið um hetta verður lagt fyri tingið í

hesi tingsetuni.

Eisini verður kannað, hvussu vit kunnu skipa og umsita eina møgulega minstuløn- og fastlønarskipan fyri fólk í fiskiðnaðinum. Tá hesar kanningar eru lidnar, verður spurningurin viðgjørdur í landsstýrinum og stóða tikin til, um landsstýrið ska koma við lógaruppskoti á hesum øki.

Vilhelm Johannesen upplýsti eisini, at landsstýrið í lötuni umhugsar, um arbeidsumhvørvisráðið, ið longu er valt, skal veljast av nýggjum. Hetta ráð skal m.a. gera uppskot til eina arbeidsumhvørvislóg. Eisini er ætlanin at seta starvið sum arbeidsmedisinari í komandi ári.

Landsstýrismaðurin visti eisini á, at landsstýrið umhugsar at seta á stovn eina ATP-skipan ella eykarpensión fyri verkafólk. Ein slik skal tryggja ellisárin hjá verkafólki.

jan

Undanfarna landsstýri vísti ábyrgdarloysi í alivinnuni

Aliloyvi vóru givin uttan at nakrar kanningar vórðu gjørdar frammanundan

Í umrøðu síni av ólav-søku lögmanns nam Vilhelm Johannesen, landstýrismaður eisini við viðursfiktini í alivinnuni. Hann visti aftur atfinningunum móti landssýttinum og segði m.a.:

—Tosað og skrivað hevur verið um tann stóra dálkingarvandan á ávisum økjum har loyvi eru givin til umfatandi aling á sjónum. Eisini hevur verið sagt, at smoltframleiðslan er alt ov litil og at onki samsvar er millum smoltframleiðslu og talið á givnum loyvum til aling á sjónum. Eisini hevur verið sagt, at smoltframleiðslan er ov litil og at onki sam-

svar er millum smoltframleiðslu og talið á givnum loyvum til aling á sjónum og tey krav til smolt hetta ringatal setir. Hetta er púra rætt. Tað varð heilt týðiliga sagt og undirstrikað í lögmannsrøðuni á ólav-søku. Við tað at grundarlag er undir hesum atfinningum kann eg taka undir við teimum. Tað er bara skeivt at venda hesum atfinningum imóti sitandi landsstýri. Tá hetta landsstýri tók við, var stóðan tann, at stórt tal av aliloyvum longu var givið á økjum, har illgruni var um, at vatnútskiftingin ikki var nóg góð og at dálkingarvandin tess vegna var

rættiliga stórur. Hesi loyvi vóru givin uttan at nakrar nágreiniligar og álitandi árinsskanningar vóru gjørdar frammanundan. Nú seinni eru hesar kanningar gjørdar og tær sýna, at alt ov nógv loyvi eru givini á fleiri økjum. Hesi loyvi vórðu givin í eini tíð, har vit ikki áttu meira enn ein brøkpart av tí smolti, sum skuldi til fyri at alistøðirnar nógv skjótt kundu fáa rentabilitet í raksturini. Hetta er ikki bara ein lógin og margháttligur politikkur. Hann avdúkar eisini eitt fullkomið ábyrgdarloysi hjá teimum sum høvdu ta politisku umsitingina av hesi vinnu

tey fyra árin, áðrenn sitandi landsstýri tók við.

Tá hetta landsstýri tók við, vóru nýggja smoltstøðir við eina framleiðslu uppá tilsamans 2 mió. Vit komu rættiliga skjótt til ta niðurstøðu, at ov litil ella onki samsvar var millum smoltframleiðsluna og tørvin á smolti. Tí tóku vit ta støðu, fyrribils at halda aftur, tá talan var um at geva loyvi til aling á sjónum, og heldur seta okkum fyri at økja munandi um smoltframleiðsluna. Við árslok 1985 góvu vit loyvir til 10 nýggjar smoltstøðir. Hetta ber í sær, at framleiðslan í 1986 er 2,6 mió., og hon í 1987 verður 3,9 mió. og í 1988

verður samlaða smoltframleiðslan 4,5 mió. Men hetta er ikki nóg mikið. Tað, at keyparar nú vilja hava smærri laks — 2 til 4 kg — setir eyka krav til framleiðslu av smolti og tí fara vit nú beinan vegin at viðgera smoltprojekt og talan verður helst um einstakar stórar smoltstøðir eisini, segði Vilhelm Johannesen.